

„Medea” – karmid suhted

Arvustus

Raimo Poom
ajakirjanik

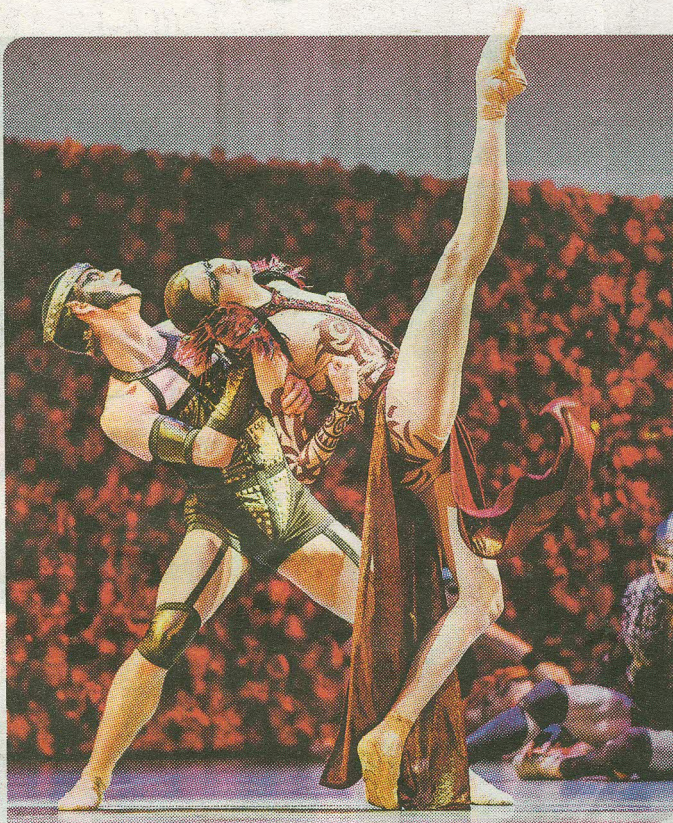
Kuidas näidata hullumeelsust, mis viib (mütoloogilise) naise oma laste ohverdamiseni? Balleti vahendid sobivad hästi.

On inimesi, kes kurdavad, et kõik õhtul tele-rist näidatav ja ka kinos jooksev on liiga vägivaldne ning kõigi maailma hädade esilekutsuja. Samal ajal võib ette kujutada, kuidas nad on vaimustusega süvenenud Antiik-Kreeka mütoloogia katketesse, mis on asjatundjate kinnitusel n-ö tsivilisatsiooni alus.

Üks jumalus surmab kellegi kättemaksuks välgunoolega, teine aheldab viha alla sattunu kivirahnu külge. Liiga kõrgelt lennata püüdnu ehitas omale tiivad, kõrvetas need ja kukkus merre surnuks.

Kui igal lool konkreetselt peatuda ja järele mõelda, on tegemist päris jõhkrate saatustega. Keegi ei tahaks ju välgunoolega pihta saada või kõrgelt kukkuda. Rahvusballeti äsja lavale toodud originaalavastus „Medea” laenab süžee samuti Antiik-Kreeka lõputust müütide varasalvest ja soovib paari reaga tänapäeva jõudnud suhtedraama sisuliselt lahti kerida.

Lavastaja Gianluca Schiavoni on noppinud üles loo kuldvillakut taga ajama läinud argonautidest ja nende juhust Iasonit, kel õnnestub müstiline loomanahk Kolchise kuningalt Aieteselt kät-

Iason (Jonathan Hanks) ja Medea (Alena Shkatula)

te saada. Seda Aietese Iasonisse armunud tütre Medea kaasabil. Ent kaua see õnn ei kesta, sest olles põgenenud Korintosesse, otsustab Iason

Ärapõlatud naise mõtetesse kujundatakse järk-järgult tusk, heitumus ja lapsetapp.

hoopis sealse kuninga Kreoni tütre Glauke kasuks, millele järgneb „meeleheitel naise kättemaks”, nagu ütleb ka lavastuse alapealkiri. Just lavas-

tuse teise poole ehk Medea meeltes toimuva arengu tabamisega on Schiavoni naelapea pihta pörutanud. Ärapõlatud naise mõtetesse kujundatakse järk-järgult tusk, heitumus ja lõpuks sõge mõte hukata üle aisa lööva mehega saadud lapsed. Antiiktragöödiakohaselt joonistab Medea sisemuses toimuva välja koor ehk rahvusballeti kordeballett, mis kurjade vaimudena Medea emotsioone tagant tõukab ja lõpuks päris süsimustade käsilaste-na veretöö teostamist aimata lasseb.

Veenvat koreograafiat toetab omakorda lavastuse kostüümikunstniku Simona Morresi töö. Ta on lavastuse-

Iasonit saadab argonautide koor

le loonud moodsalt stiliseeritud ent, mis peamine, valutul konteksti sobivad kostüümid. Lavastuse jaoks Igor Stravinskilt ja Alfred Schnittkelt valitud muusika määrab meeli nagu sulavõi.

Koor veab lugu

Üleüldse on see, kuidas Schiavoni kasutab n-ö tegevuse edasiandmiseks ja -tõukamiseks koori, väljapaistev ja kohati (taotluslikult?) ilmekam kui jutustuse põhikarakteritele loodud osad.

Ses valguses paistis kannatavat natuke lavastuse esimese vaatuse veenvus, mis on ometi edasistele traagilistele sündmustele aluse panemi-

id suhted, veri väljas

Iasonit saadab argonautide koor, esiplaanil Jonathan Hanks

Fotod: Harri Rospu/Estonia

ehk Medea
rengu taba-
oni naelapea
Ärapõlatud
ujundatakse
heitumus ja
hukata üle
saadud lap-
õdiale koha-
dea sisemuses
ehk rahvus-
ett, mis kur-
Medea emot-
kab ja lõpuks
de käsilaste-
amist aima-

le loonud moodsalt stiliseeritud ent, mis peamine, valatult konteksti sobivad kostüümid. Lavastuse jaoks Igor Stravinskilt ja Alfred Schnittkelt valitud muusika määrab meeli nagu sulavõi.

Koor veab lugu

Üleüldse on see, kuidas Schiavoni kasutab n-õ tegevuse edasiandmiseks ja -tõukamiseks koori, väljapaistev ja kohati (taotluslikult?) ilmekam kui jutustuse põhikarakteritele loodud osad.

Ses valguses paistis kannatavat natuke lavastuse esimese vaatuse veenus, mis on ometi edasiste traagilistele sündmustele aluse panemi-

seks oluline. Lavastaja kirjeldas, et Iason saab Medea oma mõju alla armunõidusega, aga laval nägi suhte kujunemine välja pigem rea külma jõhkru- se ja tagasilükkamise episoodidena, kust hüpati vupsti magamistoastseeni. Et tegemist on n-õ Medea võlumise osaga, sai pigem aimu jällegi koori ehk amatsoonide ja argonautide loodud taustast.

Esimesel vaatamisel tundus see natuke kunstlik. Arvestades, et lavastus on koos vaheajaga umbes tund ja 45 minutit pikk, tundub, et armastust, mis viis lõpplahenduse hul- lude tegudeni, oleks võinud peaosalistel lasta rohkemgi kujundada.

Aga see ei sega tundmast, et paberilt ellu äratatuna on muut palju raputavam. Mitte üksnes seetõttu, et lõpuks voolab laval (kunst)veri. ●

„Medea”

EESTI RAHVUSBALLETI

Lavastaja-koreograaf: Gianluca Schiavoni

Medea: Nadežda Antipenko, Luana Georg, Abigail Sheppard või Alena Shkatula

Iason: Jonathan Davidsson, Jonathan Hanks või Sergei Upkin

Esietendus: 15. märtsil 2014

Etendused: 28. märtsil, 2. aprillil ja 18. mail

